

Al. 5.

Geesti-Ma Rahwa

Kalender,

ehk

Läht - Mat

I 7 9 2.

Alasta peäle, pärrast meie

Isanda Jesusse Kristusse
Sündimist.

Tallinnas,

Trükkitud Lindforsse Kirjadega.

Pärrast sedda kallist Jhesusse Kristusse
sündimist, on tännawo se 1792. aasta.

Pärrast ma ilma lomist 5741

Pärrast Lutterusse õige üles-
wõtmist 275

Pärrast wanna katko 135

Pärrast sedda kui wäggi Prandenburgi
lâts 113

Pärrast sedda kui Toompä põllend 108

Pärrast sedda sure näha hakkatust 97

Pärrast teist katko 82

Pärrast meie armollisema Kelsri ja

Sure Praua KALEXANA
sündimist 63

Pärrast sedda kui ta hakkand wallit-
sema 30

Pühha Päwa Märk on D. C.

Joulo - ja Wastla päwa wahhel,
on 7 Rõddalat ja 5 Päwa.

Märkide selletaminne.

 Noor ku.

 Essimenne werendel.

 Täis ku.

 Wiimne werendel.

 Hea aadrit lasta.

 Hea kappo lasta.

 Hea arstimisse rohto wõtta.

 Hea külwada ning istutada.

 Hea lapsi wõbrutada.

 Sedda, mis pitkaliste peab lastwama.

 Hea puid raiuda hõne tarwis.

 Ahjo tarwis.

p. pärrast.

p. l. pärrast lounat.

e. l. enne lounat.

P. Pühha.

JANUARIUS.

Neäri: Ku.

Kristusse ümberleikamis. Luf. 2, 21.		
1 Neljapääw	Neäri: Pääw.	Alta Summal
2 Keede	Abel, Set	Ränge
3 Loupääw	Enok	Rulma

JESUS Egiptusse maal. Matt. 2, 13.		
4 Pühhap.	P. pärr. Neäri	järrel
5 Esmasp.	Simeon.	on
6 Teisipääw	Kunn. Pääw.	4, 29. e. l.
7 Keefnädal	Julianus	ud.
8 Neljapääw	Erart	dused
9 Keede	Peatus	Päwad
10 Loupääw	Pääwli Pääw	odata.

JESUS 12 aastat wanna. Luf. 2, 41.		
11 Pühhap.	P. p. 3. R. P.	Gelge
12 Esmasp.	Rein	7, 28. p. l.
13 Teisipääw	Hilarius	taew
14 Keefnädal	Beliks	pörab
15 Neljapääw	Erisk	Lummes
16 Keede	Kristian	sao
17 Loupääw	Eennise P.	

Sel Kuul on 31 Päwa.

Pulmad Rana Liinas. Joann. 2, 1.		
18 Pühhap.	P. p. 3. R. P.	pole
19 Esmasp.	Sata	Kau-
20 Teisipääw	Wab. Set ast.	nis
21 Keefnädal	Neto	D 1, 3. e. l.
22 Neljasp.	Winsent	Rulm.
23 Keede	Lotta	Lummi-
24 Loupääw	Timoteus	sad.

Pealikkust Kapernauma Liinas. Matt. 8, v. 1		
25 Pühhap.	P. p. 3. R. P.	do.
26 Esmasp.	Polikarpus.	Rangem
27 Teisipääw	Krisostom.	kulm
28 Keefnädal	Karel	4, 56. e. l.
29 Neljap.	Samuel	sure
30 Keede	Idelgund	tule.
31 Loupääw	Ann	ga

12 nel selle ku päwal, touseb. päike kello 8. ning ühhe pole tundi, lähhab alla, 9. ning ühhe pole tundi. Pääw on pikk 7. tundi, ja 6 17. tundi.

SEBRUARZUS. Kiiunla = Ku.

Wina = mäest. Matt. 20, 1.

1 Pühhapääw	4 P. p. 3. K. P.	Selge
2 Esmaspääw	Kiiunla P.	taew,
3 Teisipääw	Hanna	 tange
4 Keßnâddal	Weronika	1, 52. p. l.
5 Neljapääw	Agata	Külma=
6 Kebe	Tio	✓
7 Loupääw	Nikart	ga.

Külwi = Mehhest. Luf. 8, 4.

8 Pühhapääw	9 P. K. K. P.	Tuiskas
9 Esmaspääw	Salomon	sed
10 Teisipääw	Kolastika	☼ tuulsed
11 Keßnâddal	Edo	Ilmad
12 Neljapääw	Eilakia	 7, 8. e. l.
13 Kebe	Peningna	✓ on
14 Loupääw	Valentin	odata.

Pimme tee = äres. Luf. 18, 31.

15 Pühhap.	Paast. Pühha	Heit=
16 Esmasp.	Juliana	lit.

Sel Kuul on tännawo 29 Pärwa.

17 Teisipääw	Wastla P.	fud
18 Keßnâddal	Tuhla Pääw.	 9, 25. p. l.
19 Neljap.	Simon Ap.	Päwad
20 Kebe	Eigarius	☞ tule - ja
21 Loupääw	Jesaias	Lummega.

Kristusse Kiusatamisest. Matt. 4, 1.

22 Pühhap.	1 P. Paastus.	Uddu
23 Esmasp.	Serenus	☼ sed,
24 Teisipääw	Maddise P.	☞ pilw
25 Keßnâddal	Wiktorius	♣ sed
26 Neljapääw	Nestor	 8, 37. p. l.
27 Kebe	Leander	Päwad;
28 Loupääw	Iustus	☼ kaunis

Kananea Maest. 15, 21.

29 Pühhap.	2 P. Paastus	Külm.
------------	--------------	-------

16 nel selle fu päwal touseb päike, kello 7 lähhäb alla, kello 5. päaw on 10, d agga 14. tundi pitk.

MAI 13. 18.

Paasto, Ku.

1 Esmaspäät	Ulbini	Ränge
2 Teisipäät	Eers	... pilmas
3 Keftnädal	Medea	ja
4 Neljapäät	Udrian	 9, 5. p. l.
5 Kebe	Janus	^ selge
6 Loupäät	Kotwrid	Ilmade

Sest kes kurratist waewatad. Luk. 11, 14.		
7 Pühhap.	5. P. Paastus	järrel
8 Esmaspäät	Udori Päät	† on
9 Teisipäät	Perpetua	† pehmed,
10 Keftnädal	Mikeus	 7, 51. p. l.
11 Neljapäät	Konstantin	† Peas
12 Kebe	Kreber	† wapaist
13 Loupäät	Ernestus	

5000 Mehhe södmisfest. Joann. 6, 1.		
14 Pühhap.	4. P. Paastus.	sed,
15 Esmasp.	Longinus	ja
16 Teisipäät	Kert	ulla
17 Keftnädal	Truto	... Il-

Sel Kuul on 31 Päwa.

18 Neljapäät	Willemina	 8 mad
19 Kebe	Kabriel	 5, 38. p. l.
20 Loupäät	Matrona	odata

JESUS kiwwidega wisfatud. Joann. 8, 46.		
21 Pühhap.	5. P. Paastus	Hommi
22 Esmasp.	Nawael	fo
23 Teisipäät	Liits	... pilm;
24 Keftnädal	Kasimir	Peät
25 Neljapäät	Paast. M. P.	suulatab;
26 Kebe	Emanuel	ja
27 Loupäät	Kustaw	 9, 24. e. l.

Kristusse sisse södmisfest. Matt. 21, 1.		
28 Pühhap.	6. P. Paastus	odd
29 Esmasp.	Kido	... on
30 Teisipäät	Udonias	
31 Keftnädal	Detlaus	... pilmad.

Ionel selle ku päwal touseb päike kello 6 lõhhab
alla kello 6 päät on 12. ja 6 12. tundi pikk.

APRILS. Jürri, ehk Mahla = Ku.

1 Neljapäärw	Suur Neli P.	Karijaliste P.
2 Rede	Suur Rede	Euulsed
3 Loupäärw	Werdinand	3, 18. e. l.

Kristusse ülestouzmissest. Mark. 16, 1.		
4 Pühhap.	1 Pühha	seggased,
5 Esmaspäärw	Teine Pühha	wahhel
6 Teisipäärw	Kolmas Pühha	kulmat,
7 Restnädal	Aron	* wahhel
8 Neljapäärw	Liborius	.. sullad
9 Rede	Pogislaus	Ilmad
10 Loupäärw	Leo	 9, 37. e. l.

Rinnipandud ukst. Joann. 20, 19.		
11 Pühhap.	1 P. p. üll. P.	Muised
12 Esmasp.	Etsekiel	Pawad;
13 Teisipäärw	Serwasius	wahhel
14 Restnädal	Rünni Päärw.	* Wiim
15 Neljasp.	Karin	• wahhel
16 Rede	Rudolw	Lumme-
17 Loupäärw	Hans	.. saddo

Sel Kuul on 30 Päwa.

Heast Karijatsest. Joann. 10, 12.

18 Pühhap.	2 P. p. üll. P.	D 0, 3. p. l.
19 Esmasp.	Simon	* Muist
20 Teisipäärw	Adolarus	willud
21 Restnädal	Sulpisius	Ilmad,
22 Neljap.	Kajus	wihma-
23 Rede	Jüri Päärw	ja
24 Loupäärw	Albert	lummega

ürrikesse aia pärrast Joann. 16, 16.

25 Pühhap.	2 P. p. üll. P.	Mark. P.
26 Esmasp.	Etsekiel	 7, 19. p. l.
27 Teisipäärw	Rudolw	felged
28 Restnädal	Klaus	* Pawad,
29 Neljapäärw	Rünni Päärw	kange
30 Rede	Reinmund	▲ tulega.

12 nel selle ku päwal touseb päilit, pole tundi pärrast kello 4 ning läbbab alla pool tundi pärrast kello 7. Päärw on pitt 15. ja 9. tunni.

1 Loupääw	Wolbri P.	Selged,
Kristusse ärraminnemisest. Joann. 16, 5.		
2 Pühhapääw	4 P. v. üll. P.	E 9, 55. e. l.
3 Esmaspääw	+ Leidminne	willud,
4 Teisipääw	Rottart	ja
5 Kesknäddal	Susanna	* tuulsed
6 Neljapääw	Eule + Väin	Ilmad,
7 Kede	Tanislauß	on
8 Loupääw	Valerius	odata.

Digest pallumisest. Joann. 16, 23.		
9 Pühhapääw	5 P. v. üll. P.	Heitlik
10 Esmasp.	Parnabas	 c, 1 e. l.
11 Teisipääw	Wiktor	* kud
12 Kesknäddal	Kert	Päwad
13 Neljapääw	Euur + P.	põrawad
14 Kede	Sabina	Soia
15 Loupääw	Sohwi	∴ pole.

Rõmustajast. Joann. 15, 26.		
16 Pühhap.	P. v. üll. P.	Selged

17 Esmasp.	Erif	Päs
18 Teisipääw	Nikander	 3, 44 e. l.
19 Kesknäddal	Potensia	wad;
20 Neljap.	Pill	nende
21 Kede	Tesiderius	järrel
22 Loupääw	Emilia	* on

Pühast Wainust. Joann. 14, 23.		
23 Pühhap.	Nelli Pühhl.	Wihm
24 Esmasp.	Teine Pühha	ja
25 Teisipääw	Kolmas Pühha	 2, 54. e. l.
26 Kesknäddal	Ester	Mürris
27 Neljapääw	Peet	* taminne
28 Kede	Willem	odata.
29 Loupääw	Mart	Selge

JESUS ja Mikodemus. Joann. 3, 1.		
30 Pühhap.	3aino Jum. P.	+ taew.
31 Esmasp.	Wikand	E 5, 37. v. l.

8mal selle ku päwal touseb päike pole tundi pärrast kello 3. ning lähkää alla, pole tundi pärrast kello 8. päaw on pick 17. 6 agga 7. tundi.

JUNIUS. Jani = Ku.

1 Teisipääw	Kotikal	Selged
2 Restnåddal	Hiskia	Påwad,
3 Meljapääw	Nasmus	wåhhe
4 Rede	Liso	Tuulne.
5 Loupääw	Boniwasius	...

Mikkast Mehhest. Luk. 16, 19.

6 Pühhapääw	P.p.3.a.3.P.	Selge
7 Esmasp.	Eufretsia	ja
8 Teisip.	Medardus	foe
9 Restnåddal	Willelm Pääw	 2, 44. p.l.
10 Meljapääw	Pertram	Jim,
11 Rede	Blawius	wihmas
12 Loupääw	Vasilides	ta.

Surest Dhto = sēma = aiast. Luk. 14, 16.

13 Pühhap.	2 P.p.3.a.3.P.	Kui
14 Esmasp.	Eliseus	wad
15 Teisipääw	Widi Pääw	sojad
16 Restnåddal	Kustina	 4, 18. p.l.
17 Meljapääw	Kreet	

Sel Kuul on 30 Pääw.

18 Rede	Mikander	Ilmad,
19 Loupääw	Kerwasius	nende

Kaddunud Lambast. Luk. 15, 1.

20 Pühhap.	3 P.p.3.a.3.P.	járrel
21 Esmasp.	Kabel	on
22 Teisip.	Abfasius	fange
23 Restnåddal	Vasilides	 26. e.l.
24 Meljapääw	Jani P.	Mürriis
25 Rede	Kristiana	taminne
26 Loupääw	Jeremias	wihmas

Olge armoliised. Luk. 6, 36.

27 Pühhap.	4 P.p.3.a.3.P.	ja
28 Esmasp.	Josua	rahhega
29 Teisipääw	Pet. Pawel P.	odata.
30 Restnåddal	Judit	 3, 48. e.l.

ionel selle Ku Pääwal touseb päike 3. werendel
päärast kello 2. ning lähhab alla, üks werendel pär-
rast kello 9. Pääw on pilt 18. ning üks pool Tundi.
S on 5 ning üks pool tundi.

1 Meljapääw	Leobald	Tuulsed
2 Rede	Heina Mar. V.	Pääwad,
3 Loupääw	Kornelius	

	Mohfest Kallasagist. Luk. 5, 1.	
4 Pühhap.	P. p. 3. a. 3. V.	foe Ilm
5 Esmaasp.	Anselm	ilma
6 Teisipääw	Hektor	• wihma
7 Restnåddal	Erino	ta.
8 Meljapääw	Temetrius	 5, 42. e. l.
9 Rede	Kilian	Gelged
10 Loupääw	Israel	Pääwad.

	Wariseride Diquesset. Matt. 5, 20.	
11 Pühhap.	P. p. 3. a. 3. V.	Pea
12 Esmaasp	Hindrick	pilwne,
13 Teisipääw	Marret Pääw	pea
14 Restnåddal	Ponawent	selge
15 Meljapääw	Apost. Jagg.	Taew.
16 Rede	August	 1, 57. e. l.
17 Loupääw	Allesius	Wihm,

	4000 Mehhe sddtmisfest. Mark. 8, 1.	
18 Pühhap	P. p. 3. a. 3. V.	Mürrista
19 Esmaasp.	Ruwina	misfega.
20 Teisipääw	Elias	Gelged,
21 Restnåddal	Daniel	ja wah
22 Meljasp.	Apollina	 4, 11. p. l.
23 Rede	Karolina	• hel
24 Loupääw	Kirsti	tuulsed

	Walle Prohmetidest. Matt. 7, 15.	
25 Pühhap.	P. p. 3. a. 3. V.	Jakobi V.
26 Esmaasp.	Anno	• Pääwad.
27 Teisipääw	Marta	* Uddused
28 Restnåddal	Peatrix	ööd.
29 Meljapääw	Olowl V.	 4, 54. p. l.
30 Rede	Abdon	* Paudu
31 Loupääw	Kermann	Ilm.

14nel selle fu pääwal, touseb päike 3. werendel
päärast kello 4. ning lähhab alla. werendel päärast
kello 7 pääw on pitk 14. ning üks pool, d agga 9
ning üks pool tundi.

AUGUSTUS.

Leikussese Ru.

Üllelohtsest Maia = piddajast. Luk. 16, 1.

1 Pühhapääw	9 P. p. 3. a. 3. P.	Gelged
2 Esmasp.	Eleasar	ja
3 Teisipääw	Judas	sojad
4 Restnädal	Tominitus	*
5 Neljap.	Eigenius	36
6 Rede	Tonatus	 8, 43. p.l.
7 Loupääw	Siriacus	mad.

Jerusalemma ärrarikmissest. Luk. 19, 41.

8 Pühhapääw	10 P. p. 3. a. 3. P.	Mürris-
9 Esmaspääw	Romanus	* tamin-
10 Teisipääw	Lauritse P.	ne
11 Restnädal	Herim	kange
12 Neljapääw	Esebius	wihmas
13 Rede	Klara	D ga
14 Loupääw	Ello	9, 27. e.l.

War serist ja tölnerist. Luk. 18, 9.

15 Pühhap.	11 P. p. 3. a. 3. P. Kusti Mar.	
16 Esmasp.	Isak	selle
17 Teisipääw	Onesimus	☩ järrel

Sel Kuul on 31 Päwa.

18 Restnädal	Leno	willo
19 Neljap.	Sebald	☩ ja
20 Rede	Rut	tuul
21 Loupääw	Wilibert	 10, 30. e.l.

Kurdist ja teletumast. Mark. 7, 31.

22 Pühhap.	12 P. p. 3. a. 3. P.	ne
23 Esmasp.	Parfabas	Alm,
24 Teisipääw	Pertli Pääw	uddused
25 Restnädal	Ludwif	☩ död.
26 Neljapääw	Greneus	Gelged
27 Rede	Perent	tuulsed
28 Loupääw	Aufustin	 9, 9. e.l.

Preestrist ja Lewitist. Luk. 10, 23.

29 Pühhap.	13 P. p. 3. a. 3. P. Joan. Huff.	
30 Esmasp.	Rebetta	☩ Päs
31 Teisipääw	Benjamin	mad.

14. selle ku päwal touseb päife 3. werendel pärrast
kello 4 ning lähhab alla, werendel pärr. kello 7. p. on
pitt 14. ning üks pool, 8 agga 9. ning üks pool tundi.

SEPTEMBER. Siggise-ehf Mihli-Ru.

1 Restnaddal	Etidius	Seagased
2 Meljapáam	Elisa	Pá- wad
3 Rebe	Reinart	
4 Loupáam	Moses	

Rúnnest Þiddali: többifest. Luk. 17, 11.

5 Púhhapáam	14 P. 3 a. 3. P.	 11, 19. e. l.
6 Esmaspáam	Magnus	✓
7 Teisipáam	Regina	pórawad
8 Restnaddal	Maria Eind.	Wihma
9 Meljapáam	Abigail	pole.
10 Rebe	Cobald	☸
11 Loupáam	Þóori Páam	☸ Mísked

Mammonast. Matt. 6, 24.

12 Púhhap.	15 P. 3 a. 3. P.	 3, 49. e. l.
13 Esmasp.	Amatus	Páwad.
14 Teisipáam	† Allendamine	☸ Uddune
15 Restnaddal	Nikodemus	ia
16 Meljapáam	Ervenia	☸ mahhel

Sel Ruul on 30 Páwa.

17 Rebe	Titus	tunl.
18 Loupáam	Werner	☸

Maini Liina surmest. Luk. 2, 11.

19 Púhhap.	16 P. 3 a. 3. P.	 11, 8. e. l.
20 Esmasp.	Töns	☸
21 Teisip.	Mattese P.	Selged
22 Restnaddal	Morits	Páwad
23 Meljasp.	Osea	willu
24 Rebe	Kleomas	☸ tulega.
25 Loupáam	Harald	☸ Heitli

Wee: többifest. Luk. 14, 1.

26 Púhhap.	17 P. 3 a. 3. P.	 4, 6. e. l.
27 Esmasp.	Adolm	Páwad
28 Teisipáam	Wentzel	☸ fulma
29 Restnaddal	Mihli Páam	tulega.
30 Meljapáam	Hironimus	

12 nel selle lu páwal touseb páife kello 6. ning láhháb alla kello 6. páam on pútt 12. ning d ta 12. tundi.

ORÐOGEN

Wina, ehf. Noia, Ru.

1 Rede	Boirad	Rilm
2 Loupáam	Jairus	✓ Jlm.
Suremast Rásust. Matt. 22, 34.		
3 Púhþap.	12 P.p. 3. a. 3. P.	Egga
4 Esmasp.	Prants	ne
5 Teisipáam	Wides	o, 56. e.l.
6 Restnaddal	Amalia	taew
7 Meljapáam	Susanna	fúlma
8 Rede	Rustaw	✓ Bihma
9 Loupáam	Tomasia	ga.
Ulwatub Innimessest. Matt. 9, 1.		
10 Púhþap.	19 P.p. 3. a. 3. P.	Tuulsed
11 Esmasp.	Angelus	♣
12 Teisipáam	Mai	D 10, 13. p. l.
13 Restnaddal	Teresa	uddused
14 Meljapáam	Kalikstus	roppud
15 Rede	Heddo	✠ Jlmad.
16 Loupáam	Kallus	...

Pulma Ridest. Matt. 22, 1.
17 Púhþap. **10 P.p. 3. a. 3. P.** | Bahhel

Sel Ruul on 31 Páwa.

18 Esmasp.	Lufas	felge
19 Teisip.	Lutsius	o, 25. e.l.
20 Restnaddal	Wendelin	taew
21 Meljapáam	Ursel	♣ lóbb
22 Rede	Gewerin	fúlma
23 Loupáam	Salome	pole.
Runninga Mehhe poiaft. Joann. 4, 47.		
24 Púhþap.	12 P.p. 3. a. 3. P.	Rilmad
25 Esmasp.	Kristian	Páwad
26 Teisipáam	Umandus	lummi
27 Restnaddal	Wllip	D o, 35. e.l.
28 Meljapáam	Engelbregt	saega
29 Rede	Upsalon	Bahhel
30 Loupáam	Josawat	lullo,

Kawwalast sullasest. Matt. 18, 23.
31 Púhþap. **22 P.p. 3. a. 3. P.** | wahhel fúlma.

16nel selle fu páwal touseb páife pole tundi
párrast fello 7. ning láhháb alla pole tundi párrast
fello 5. páam on pitk 9. ó 15. tundi.

NOVEMBER.

Salwe = Ku.

1 Esmaspääw	Vühade P.	Muist
2 Teisipääw	Hingede P.	segga=
3 Restnåddal	Rottlieb	 1, 17. p.l.
4 Neljapääw	Ott	sed ja
5 Rede	Kåspen	✓ kulumad
6 Loupääw	Paltser	Elmad.

Kohto = rahhast. Matt. 22, 15.

7 Pühhapääw	23. P. p. 3. a. 3. P.	Uddu=
8 Esmasp.	Brits	⋯ sed
9 Teisipääw	Teodora	Pääwad
10 Restnåddal	Martin Lut.	 5, 35. e.l.
11 Neljapääw	Mart. Piisk.	päärast
12 Rede	Urkadius	♣ neid
13 Loupääw	Preedik	kulm

Witmsfest Kohtust. Matt. 25, 31.

14 Pühhap.	24. P. p. 3. a. 3. P.	ja
15 Esmasp.	Atanasius	✠ Lummi
16 Teisipääw	Almens	saddo
17 Restnåddal	Jonas	 4, 16. p.l.

Sel Kuul on 30 Päwa.

18 Neljap.	Esra	selged
19 Rede	Silobet	kulumad
20 Loupääw	Amos	ja tuulised

Hirmsast Ärrakautamiss. Eddst. Matt. 24, 15.

21 Pühhap.	25. P. p. 3. a. 3. P.	Pääwad;
22 Esmasp.	Cesilia	pörawad
23 Teisipääw	Klement	✓ jalle
24 Restnåddal	Josias	fulla
25 Neljapääw	Kaddelina P.	 8, 52. p.l.
26 Rede	Konrad	pole.
27 Loupääw	Isai	^ Wihm

Kristusse Sisse = sditmissfest. Matt. 21, 1.

28 Pühhap.	1 Kr. Tull P.	lummega
29 Esmasp.	Ewert	⋯ segga=
30 Teisipääw	Andrese P.	tud.

9mal selle ku päwal touseb päike pole tundi
päärast kello 8. ning lähkää alla pole tundi pära-
rast kello 3. päaw on pitt 7. 8 agga 17. tundi.

DECEMBER.

Joulo = Ku.

1	Rekknáddal	Urent	Uddinne ja
2	Neljapááw	Kandidus	faunis
3	Rebe	Barbo	 27. e. l.
4	Louppááw	Agaton	^ fúlm.

Táhhhet eíne wimist Páwa. Luk. 21, 25.

5	Pühhapááw	2Kr. Tull. P.	Kange
6	Esmapááw	Niggolas	tuulsed,
7	Teisipááw	Natalia	selged
8	Rekknáddal	Mar. Samine	fúl-
9	Neljaspááw	Juhkum	 3, 48. p. l.
10	Rebe	Euhhem P.	^ mad
11	Louppááw	Elso	Páwad.

Johannes Wangi: tornis. Matt. 11, 2.

12	Pühhap.	3Kr. Tull. P.	Selge
13	Esmap.	Lutia	^ taew
14	Teisipááw	Nikasiu	selle
15	Rekknáddal	Johanna	 járrel
16	Neljapááw	Lidia	 10, 16. e. l.
17	Rebe	Albina	

Sel Kuul on 31 Páwa.

18	Louppááw	Kristom	 pea
	Johannesse	Tunnistussest.	Joann 1, 19.
19	Pühhap.	4Kr. Tull. P.	fulla,
20	Esmap.	Abraam	pea
21	Teisipááw	Toma P.	fúlm.
22	Rekknáddal	Peata	Selged,
23	Neljap.	Ado	fúlmad,
24	Rebe	Ewa	 tuulsed
25	Louppááw	Joulo	2, 59. p. l.

Sest immetšpännemissest. Luk. 2, 33.

26	Pühhap.	P. párr. Kr. Tull. P. Teine P.	
27	Esmap.	Kolmas P.	Pároad
28	Teisipááw	Gutalaste P.	lõppeta-
29	Rekknáddal	Noa	^ mad
30	Neljasp.	Tawet	Alasta.
31	Rebe	Silwester	

ionel selle ku páwal touseb páile werendel párrast kello 9. ja láhháb alla 3. werendel párrast kello 2. pááw on pitk 5. ja úks pool tundi, d agga 18. ja úks pool tundi.

Päwa: ja Ku: Warjutamisest.

Päaw saab sel Alastal ka's kord warjutud, agga mollemad Warjutamisest ep olle meie Päikus nähtawad.

Ku sel Alastal ei sa koggoniste mitte warjutud.

Moisiko Josepi

Ello, Oppetused, ja Kõnnet.

Neljas Jäggo.

(Need Kolm esimesed Jäggo Sa leiad nende Kolme wiimsa Alasta Täht. Ramatudest.)

Josep. Minno armas kohtomees! Minna ussun, et sest ei olleks tarwis karta, sest et sure hulga rahwa seas sagedaste kül eksitused sünniwad, nenda et läbbi aasta kül weel teopäwi järrele jädksid. Agga kui ka meie kulla rahwoke ni moistlikkud olleksid, et nemmad teaksid ennast eksituste eest hoida; eks siis peaks kulla rahwa hulkas mondagi leitama, kes ilma sundimatta, hea mele polest, kui

kui temmal wahhel aega on, üht ehk teist
pāwa lähhaks waeste põllole tõdd teggema!
Eks meie lei ei tea, et Jummal sanna ütleb:
„kes kehwa peäle armo heidab, se laenab Jeho-
„wale, ja se tasub temma kätte, mis ta head
„teinud!” — Ja mis woib tallomehhele kers-
gem olla, kuid et ta üht ehk teist pāwa waeste
heaks kullutab!

Rootsi Kristian. Agga minno armades,
kui se tõ waeste põllul peab nuhtlusseks olle-
ma nendele kes seaduste wasto eksiwad; siis
kül leik muud ausad innimesed hābbiks panne-
wad, waeste põllul tõdd tehha: ja nenda siis
wimaks se põld ommete harrimatta jääks.

Josep. Selle kartusse wasto on seddas
maid üks hea nou: teie woite agga sedda seä-
dust tehha, et üks pāaw igga nāddalas peab
olles, kus nuhtlusseks ei pea tõdd tehtama
waeste põllul, ja kus se ausa rahwale sureks au-
üks

üks olles, waeste põllul tõdd tehha. Nenda
woiksid need kes nuhtlusse wāart on, esmas-
pāwal, teisipāwal, kesknāddalal, neljaspā-
wal, ja loupāwal tõdd tehha waeste põllul,
ja se olles siis ka nendele hābbiks; agga se
redine pāaw woiks üks au-pāaw olla, kus
need kes on eksiwad, ei tohiks waeste põldo
putuda: ja sel pāwal siis iggamees kes tah-
haks, hea süddame polest, woiks seäl tõdd
tehha.

Kulla Wõõrmünder. Se on ka tõssi.
Ja peālegi on üks nisuggune tõ keige kulla-
rahwa-hulgale üks tõ, mis mengides woib
tehtud sada.

Rootsi Kristian. Agga kust meie semet
wõttaksime waeste põllole?

Josep. Kui kellelgi kullas sedda joudo ei
olle, et ta ehk monnegi topiwõrra semet essi-
mes

messiks mahha teggemisfiks hea süddame po-
lest woiks anda; siis tahhan minna se eest
seista, et esminenne seemne moisa polest peab
antama.

Wanna Jago Mihkel. Minna annan
ommast täest üht wakka rukki semet, ja tah-
han sedda ka omma nouga mahhatehha waeste
põllul. — Jummal on tänniui, minno kät-
te waewa õnnistand: kuita woiksin ma tem-
male parremast tanno anda, kuid seläbbi, et
ma ka waestele jaggan!

Kui keik kulla rahwas neeb fannad kuulsid,
siis läks se nende süddamest läbbi, ja keik
waatsid äksi filmi ja täis immetellemist
Wanna Jago Mihkli peäle, ja ükski ei
usaldand suud labti tehha. Sest tänniui
olli keik rahwas ikka ommas ebhausus ja
rummalusfies arwand, et Mihkel üks pahha
mees pididi ollema, kes kurja kumbede ja
noida

noidmisfise läbbi ennesele rikkust olli koggunud.
Sesinnane rummal eksitus olli fests tulnud, et
wanna Jago Mihkel ikka nende seltsist
olli tagganend, fests et ta sedda liajomist kei-
gest süddamest wihtas, ja selle rahwa roppud
rdmustamisfied ja illo ei woiwad sallida, waid
ikka omma koddo tassafest ellas, ja ka omma
tallo rahwast koddo pidbas, et nemmad kure-
jas seltsis kurjad kumbed ei õppiks. — Agga
nüüd et nemmad näggid, kuida Mihkel Juma-
malale auustust andis temma heateggemiste
eest, ja et ta warsi walmis olli, lahke süddas-
mega jaggama ja head teggema waestele, nüüd
tulli otsego häbbi nende peäle, nende endise
rummalusfise üle. — Kulla wõbrmünder
olli esminenne, kes jälle hakkas kõnnelema.
Ta pakkus Mihklile kät, ja ütles: „Ma
„ollen sulle liga teinud, fests et ma sind ei olle
„tundnud: anna mulle andeks minno eksitust!
„minna ei arwand mitte, et sa ni hea ja lah-

)(

„ke

„le süddamega mees olleksi: ma ollen sind
„laimand meie ausa naabri Josepi wasto:
„wanna naeste juttud kuulnud, ja rummalast
„peast järrele aiand, ilma et ma isse olleksi
„wõtnud omma silmadega wadata ja järrele
„mõttelda. Sest on nüüd mo meel haige, ja
„mul on habbi nähhes, et sinna, kedda meie
„keik põlgasime, parrem mees olled kui meie
„keik.”

Wanna Jago Mihkel. Minna ei tea
west mis ma selle kõne peale pean kostma.
On tegi mind pahhemaks piddand kui ma
ollen; siis on mo südda rõmus, kui nemmad
nawad, et nemmad ses on eksind. Agga
ma ei sowiks ka mitte, et mind tegi parre-
maks peaks, kui ma ollen. Ja siin ei leia
ma midagi mis ma olleksi teinud, mis ni
sure kido wäart olleks, kui teie mulle annate.
Mis ma teggin, se oli mo kohhus teha.

Kulla

Kulla Wõõrmünder. Se on kõnneletud
kui üks aus mees peab kõnnelema. — Ja
nüüd mo armas kulla rahwas, eks meie süd-
da meid ei peaks ka kihhutama sedda teggema
mis meie kohhus on teha, sedda möda kui
iggaühhel sedda joudo on! Tõssi on, meie
olleme keik waesed tallomehed: ei olle ühhelgi
meie seast, wilja pihhotait jaggada: agga ter-
wed käd ja liikmed on meile Jummal and-
nud, ja ka nendega woime meie nendele abbi
teha, kel terwed käd ja liikmed ei olle. Et
meie nüüd tunneme, mis tullosad seadusset
need on, mis Josep meile siin illeslugges;
siis wõtkem need ennesele ommaks wõtta ja
nende järrele eddespidi ellada! — Kes
minnoga ses asjas ühhes nous on, se pango
omna kühbara seie minno kühbara kōwa! —

Seddamaid ollid surem hulk kühbarad üh-
heskous. Need mehed ükspäinis, kes min-

newal pühhapawal kõrtsis ollid riidlenud, ei julgend ommad kühbarad teiste hulga pañua, sest et nemmad kartsid, et nemmad keigeessis mēssed piddid ollema, kellele kōhto polest nuhtlus piddi peäle pantama. Agga sest neile ei olnud kāswo, et nemmad tahtsid wassto panna, sest surem hulk tundis need seadusēd head ollema: ja nemmad piddid sega rahhul ollema, mis surem hulk heaks arwas. — Sepeäle pallusid kōhtomēhhed, et Josep need kāsud weel ükskord piddi luggema, et ükski eddespiddi ei woiks enast wabbandada, et ta ilma teadmatta olleks kāsude wasto efsinud. Sedda siis Josep heal mehel teggi. — Nūnd kōl monningad issekeskes nurrisesid, keigeennamiste need naesed, kes wina armastasid: agga ei seina ennam olnud parrata, mis tehtud olli se olli tehtud.

Kõlla

Kõlla Wõõrmūnder ja Kōhto mehhed piddid nūnd warsi nende ne seaduste järrele kōhuhut moistma nende meeste üle, kes minnewal pühhapawal ollid jonud ja rido tõstnud: agga Josep tulletas nende mele, et ükski ei woi enne üht kāsfo piddada, enne kui temmale se kās on annetud, ja et ükski enne ei olle nuhtlusse wāart, enne kui ta ühhe kāsfo wasto on teinud. — Se nou siis iggamehhe mele parrast olli: ja et nūnd kallis ilmoke olli, siis maenitēs Josep neid, et nemmad hulgaeste piddid minnema wāljale, ja puusta maas eht leppikus üht kōhta wālja wallitsfema, mis nemmad igaawesfeks aiaks wāeste pōlluks woiksid seada, et nemmad jo sel suuwel rakkid senna sisse woiksid mahha tehha. „Ma tahhan, (ütles ta) weel monned „head seadusēd, mis rahwale kāswoks tulleswad, ja mis ma weel saksamaalt ollen meles „piddand, üllespañna: ja kui siis legi nende „wasto

„wasto eksib, siis on teil warsti üks paik wals-
„mis, kus se, kes on eksinud, omma ek-
„tusse eest woib wähe waewa nähha, ühheks
„mällestusfeks, et ta eddespidi teab ennast
„eksitusse eest hoida.” — Keif rahwas olli
sega rahhul, ja nemmad läksid ühhel meel
wäljale.

Kui nemmad läksid minnema, siis hakkas
sid ennamiste noor rahwas eel ja läbbistikko
jooksma, kui sea porsad. Agga Josef hü-
dis neid taggasi ja ütles: „ei mitte nenda,
mo armad sõbbrad: Keif asjad peawad wiisi
pärast aetama mailmas: ja keigeennamiste
üks sesuggune suur assi, mis meie nüüd läh-
heme ette wõtma, üks assi, kellest need kes
nüüd alles norokessed on, siis kui nende pea
halliks lähhab, peawad jutustama omma
laste lastele! — Keiges mailmas, kus wals
ja minnakse üht asja soritama, mis ühhele
kogor

kogodussele heaks peab tulles; seal astu-
wad kochtomehed eel: siis tulles wanz-
nad tallomehed, ja noor rahwas jääb wiin-
feks.” — Nenda siis süngi se küllarahwas
Josepi nou järrele omma wäljaminnemist
allutas. Külla Wõõrmünder läks eel,
temma järrel käisid need kaks kochtome-
hed, siis perremehhed, wimaks noor rah-
was. — Se põllo wäljawallitseminne ei teis-
nud neile suurt tülli egga waewa: sest küllal
ollid igga wälja al puusta maad. Sepärrast
läksid nemmad esite kessa wäljale, ja mõts-
sid seal üht tükki maad, mis rufki alla pid-
di sama, ja pannid märki kusi sadik waeste põllo-
raia pidid jooksma. Nendasamuti teaggid
nemmad ka rufki wälja al, ja oddra wälja al.
Nende meel teagi, algmisses keif need waes-
te põllud ühtekokko jätta, agga pärast arwa-
sid nemmad, et sest eddespidi tülli woiks
tulla, lojuse pärast: sest nemmad siis sel
wisil

wiisil jägao tegaid. — Kni need märkid said
 pantud, kus peenrad piddid läbbijookisma;
 siis käänsid nemmad jälle koio pole. Josep
 jättis neid Jummalaga, sest et õhta oli peäle
 joudnud, ta maenitses neid, et nemmad nüüd
 piddid röömsad ollema, sest et nemmad üht
 head ettemõtmist hästi ollid lõppetand, ja et
 naesterahwas koio miñnes illusad röömsad
 laulud piddid laulma. Se maenitsus olli
 nende mele pärrast: nemmad hakkasid sedda-
 maid laulma, ja laulsid keik sedda teed kääes,
 nenda et kui Josep koio joudis, temma weel
 sedda röömsa laulo heält kangelst kulis.

Armas

Armas Ma-Rahwas,

Minna aſkan ſel uel Aaſtal, Jummal
 nimmel, Teile, monni hea Ursti-rohto ja
 nou, illespaſina, ſiin Teie Täht-ramato
 ſees, mis Teil wiſſiſt ennam peawad ka-
 ſuks ollema kui need Kunſtid, mis teie Tar-
 kad, Louſujad ja ni ſuggu pettiſ-rahwas,
 Teile õppetawad, ja kelle pärraſt Teie ilma-
 abbita rahha kullutate. Minna wottan nüüd
 eſmalt need Tõbbed ja Wiggadusſet ette,
 mis Teile keige ennamiste juhtuwad:

1) Need rohhud mis hawad, paiftetusſed,
 muhhud, ning muud ſeddafugguſt para-
 randawad:

X 5

Juni

Annimesſel ei polle mitte ükspäinis feest:
piddised többed, waid ka wäljaspidi juhtub
temmale monni wigga: Hawad — Muh:
hub — kui sa luud murrad — ning muud
nisuagused. Tarwis on siis et sa ka neist
moistad ennast aidata:

Hawad. Sinna olled ennast leitanud,
pistnud, ehk raiunud kirmega. — Kui haaw
on süggaw, siis peab keige-esteks werd kiini-
pandama. Sest ep olle wigga et werri on
rohkestest jooksnud, siis haaw ei paisteta mit-
te wägga ülles, ning ei sa ka punnaseks.
Monnel on kül se Wiis et temma põllenud
Linnast: riet hawa sisſe toppib. — Se pan-
neb kül Werd kiini, agaa se must Tolin teeb
Hawa nenda roppuks et temma ei tahha ter-
weks sada. Eänemiune worta wanna kullu-
nud lümanne Rie, tomma seält Narmad wäl-
ja, needſammad Narmad wereta elledaste
kæde

kæde wahhel kofka, ja pista need tassaste
Hawa sisſe et ta täis saab. Agga hoia, et
sa need mitte wanta wäggise Hawa sisſe,
muido se wallutab ja paistetab. Niid te ka
Paela, Hawa kiini:ſidduda: Leika selle tar-
wis üks tüggew Linnane — rie, kolme: ehk
nelja: sõrme lai, kahhe ehk nelja küünra
pikk. Siis panne esſite üks neljakordne Lin-
nase: rie: tük Hawa peäle, selle ülle ſiddu
niid Hawa kiini ellaste, agga mitte kanges-
te, muido Sul tulles suur wallo. Kui Pael
nattukeſt agga ſedda lihha mis Hawa ümber
on, alla wantab, siis on kül. Se kes hawa-
tud on, woib keigeparreminne Jõe tunda
kui se õige on: — Kui Haaw jääb temmale
tuimaks, ning ümberringi wägga punnaseks,
siis on ta liaste kinni se: utud ja siis lasse se
pael jälle piſſut järrele. Kui pael mahha libbi-
ſeb, nenda kui monnikord ſäre: marja peäl, siis
panne allapiddi Linnast riet ehk nartsud ümber,

ni paksult et ta ei woi allapole libbis:
tada. —

Kui üks suur werre, soon (Uder) on läb-
bi-raiutud, siis linnase-rie: Narmad üksi,
ei panne Verd mitte kinni: wotta siis Taela,
pekka ta õige pehmeks, ja panne Hawa peäle:
selle peäle siis se linnane narts ja se-u siis
kinni. Kui werri ei ja siiski mitte seisma,
siis peab tegi ellaste wa-utama sedda Hawa,
senni kui Werri jääb kinni. Kui sa wallad
Kanget Wina (Spiritus) Hawa sisse, ning
ka Hawa ümber, siis Werri jääb kinni, ning
Haw ei paisteta mitte wägga — Kui nüüd
Werri jääb kinni, siis jätta se paela kinni,
ilma-ligutamatta, ühhe ehk kahhe Päwa,
agga kasta tedda Wäljastpidi selle paela
peäl, kange winaga. — Kui sa Hawa lahti
wottad, siis ärra kisku mitte wägga se need
Narmad wälja mis Hawa sees on kinni-hak-

Kanud =

Kanud: muudo werri hakkab ueste jooksuma:
kasta neid eene Winaga ehk weega märjaks,
siis sa woid neid ellaste wäljawotta. Nüüd
panne u-ud Narmad Hawa sisse, ning üks
Plaaster peäle. Se Plaaster ei lasse Ha-
wa kuivaks jääda, ja sedda sinna woid enne-
sele tehha mitme wisiga; minna nimmetan,
sün agga üks paarwisid:

1) Sullata mee-wahha, üks werendel
Tael, walla kaks Lusika-täis Oli sekka,
segga ümber. Selle sullatud mee-wahha
sisse kasta üks linnane Rie. Sedda mee-
wahha-rie woid sinna keige Hawa peäle pan-
na; — Kui ta on täis Mädda, siis pesse
tedda puhtaks soja Weega, ning panne tedda
ueste peäle.

2) Sullata Mee-wahha ning Kirinla-
raswa kokko, ühhest ni palju kui tetsest;
(7)
ehk

ehk sullata ka piisut waiko jure, siis se
Plaaster tombab mädä wälja. Kui Pais-
tetus on kowwa, ning sa tahhad et se Plaa-
ster peab sedda pehmeks teggema, siis sullata
Hanni-raswa selle jure. —

NB. Pea meles et Waik tombab wälja,
Piggi weel kangeminne, Mee-wahha tom-
bab wälhem; rasw teeb pehmeks. —

Sul lähhab ennam kui üks Suggu Plaastrid
tarwis, sest ühhega ei woi sinna mitte keik
Hawo parrandada. Se mis ma nüüd tah-
han õppetama, on Sul iggal aial ommas
Maia tarwis: Wotta mända-waik, ning
mee-wahha, iggähhest pool nael, Raswa
pool loot, sullata sedda keik, ning liguta
hästi ümber; kui keik on sullanud siis panne
jure üks pool loot penikesseks toukatud Allan-
ti-jurt, liguta sedda hästi sisse, siis wa-
uta

uta keik Rättiko läbbi, ning se mis wälja-
tulleb lasse külma Wee sisse tükuda, sõtku
ta kääga läbbi ning wali kokko. —

Kellel on üks kowwa paistus se peab katsu-
ma et se pehmeks saab ning ärrakau; sedda
woib Plaastriga tehha. Wotta mee-wah-
ha, raswa, Sepi, iggähhest nelli loot,
Waiko kaks loot, sullata sedda wahha, ras-
wa ja waiko, kokko, agaa sedda Sepi kapi-
enne, ning wiska sedda sisse wimati ümber-
ligutes. Kui sa kaks loot penikesseks tou-
katud Weemlid jure panned, siis saab temma
weel kangemaks: sellega woid sinna ka need
weiksed muhud mis monni kord nahha al on,
ärraparrandada: prugi agga sedda hästi kawa.

Ehk wotta mee-wahha, sikko-raswa,
Hanni-ehk Sea-raswa, ühhest ni paljo kui
teisest, sullata sedda kokko. Se teeb kowwa
Pais-

Paistetust pehmeſ, ning wähhendab
wallo.

2. Rui naefel on Emmaga wigga,
wai Meeste = rahwal on Woolmed, ſiis
woib ka Plaaſtriga aidata. Wotta ſiis mee =
wahha ning Raſwa igga = ühheſt nelli loot,
Waiſo üks loot, Linna = ölli, ehk wärſket
ilmaſolatud Woid, üks luſſika täis, penis
keſſeſ, toukatud Raddaka = marjad ning Lor
berid, kaks loot, Juda = ſitta üks loot.

Sullata eſſite ſedda Raſwa, Waiſo ning
mee = wahha: ſiis ſaab ſe Juda = ſit jure pan
dud: — Rui leiſ kolkofullanud ja ſumber
ligutatud, ſiis panne waſt need Raddaka =
Marjad ning Lorberid jure, ja ſegga leiſ ſed
da ueste häſti kolkko. Müüd walla ſe leiſ
külmä Wee ſiſſe, ja ſötſu häſti. Woia ſiis
ſedda Plaaſtrid linnäſe rie peäle ning panne
tedda

tedda ſüddame al, ehk kühho = peäle, kui
Naefel on Kühho = Wallo. —

Meiſt Plaaſtrideſt miſ ma ſiitsadiſ ollen
nimmetanud, ſaab Sul kül, ommaſ Hawad,
Muhhud, ja Paistetuſſed parrandada. —
Rui agga ſiuno Haaw on ſuur, ſiis ärra
panne Jummala pärraſt mitte, põllend Rie
ſenna ſiſſe, waid rippuſta iggapäaw penikeſ =
ſeſ toukatud Sukkrud ſiſſe, ja peſſe tedda
igga Öhto ja Homiko omma kalli Kuſſega.
Se Sukkur peab ſedda Hawa puhtaks, ſelle
kuſſe läbbi allaneſ ſe Paistetuſ ning Wallo
ſaab wähhemaſ.

Ra ühhe Salwiga woib ſa Hawa par
randada, moiſia, Wotta üks, wai kaks,
Munna = rebbo, puhhaſ Terpentiniſ, (agga
mitte, Terpentini = Ölli) pool ni paljo kui ſe
Rebbo on: öru ſedda Rebbo Terpentiniſſa,
ſeñni kui mollemad häſti ühheſ ko = us on
ſeggaminne, et ex olle Terpentiniſ ennä

mitte nãhha; panne jure Met, kaks ehk
kolm Noa-otsa-tãis, ðru siis jãlle kofko et
temma saab Salwiis. Kui sa woid ka
Murrid sada, siistouka neid penikesseks
ning panne ùks Noa-otsa tãis selle Salwi
sisse, sest saab temma weel wãggewamaks. —
Wotta wanna-linnase-rie Narmad, wa-uta
neid kofko, ning woia sedda Salwi nende
peãle ja pista need Hawa sisse, ning ùks
Plaaster peãle. Weel surema hawa sisse
wotta weel ennam Narmad. — Sedda Sal-
wi panne igga Hommiko ning Øhto ueste
sisse; agga enne pũhhi ka iggakord sedda
mãdda wãlja, mis sees on, linnase Rãtti
koga, agga pũhhi ðige-tassaste et sa sedda
nut lihha mis Hawa sees hakkab kaswama,
wãlja ei pũhhi. —

Mõnnikord ei tahha Haaw mitte parran-
dada, selle Liig-lihha pãrrast mis temma sees
kaswab. Sedda Liiglihha tunnukse sest, kui
se

se Haaw seest piddi ei olle ùhhetassane, waid
kui se Lihha monnes kofhas on kõrgem nãh-
ha; selle pãrrast ei kaswa se Haaw mitte
kinni. Sesamma Liiglihha peab ãrra sades
tud sama. — Kui tedda agga on piisut,
siis põlleta, Maarja ja pallawa Teilis-kiw-
wi peãle, ripputa sedda Pulwrit selle kofha
peãle kus se Lihha on kõrgem iaga pãaw kaks
ehk kolm kord. Ehk ripputa Kũbbara-mus-
ta peãle, se on weel kãngem. Kui sedda
Liig-lihha wãgga paljo on, et temma ei tah-
ha ãrrakadduda selle Pulwriga, siis osta
Apteki peãlt ùks kiwwi mis seãl Aistein
nimmetakse, sedda tehakse kallist Tuhkast
(Pott-asche) ning Lubjast. Sedda kiwwi
ripputa sisse, se sadab sedda Liig-lihha wãl-
ja. — Sinna nããd siis et ùks walge Uur
tulleb Hawas, sest kiwwiist sedda ããrt wotta
iggakord ãrra, se on se wãlja sõdut Liig-lih-
ha. — Mi pea kui se Haaw on puhhas sest
Liig-lihkast, siis ãrra prugi mitte ennam
sedda

sedda kiwui, waid üksipäinis sedda Salwi.
Ka siis kui se kiwui saab sisse ripputud, on
tarwis ühtlase Salwi sisse panna. Kui se
liiglihha puhhas on ärra, siis sa woid ka
agga paljad Narmad üksi, ilma Salwita
Hawa sisse panna: küll temma saab siis isse-
ennesest terweks; sest monnel kes sedda salwi
wäga kaua prugib, kaswab se liiglihha
rohkemaste. —

3. Paistetud ning Paised.

Hawad tulleswad kui sa ennaft raiud, tou-
kad ehk lödd; Paised tulleswad isse ennesest
seest, ilma raiumatta ning tankamatta.
Selle parrast on tarwis teada anda, mis
Wisiiga Paised tulleswad. — Esite on üks
Paistetud nahha sees, mis kowwa on ja
wallutab. Wäga hea on se nühid, kui sa woid
warsti sedda Paistetust ärra saatma esimes-
sest

sest otsast et temma ei woi suremaks kaswada,
ehk lahti minna. Selle parrast teda:

Peenikesseks toukatud Lewerstokki
õllega,

panne sedda sojalt tihti peäle, et temma
paistetusse peäl külmaks ei jä. Ehk wotta

Ilma kustutamatta lubja, ni suur Tüf
kui russikas,

walla üks ehk kaks Topi kewa Wet peä-
le: kurna temma rättiko läbbi

walla sedda sojalt neljakordse Nie peäle, pan-
ne sedda selle paistetand kohha peäle, ning
panne weel muud kuiwad Rättikud ümber;
kui ta jääb kuivaks siis kasta tedda jälle
märjaks agga ikka sojalt. Ehk wotta

Widikast ning Wina, ühhest ni paljo kui
teistest, ning pissut Sola, panne sedda
ka tihti sojalt peäle rettikoga. Ehk wotta

Wina Seepiga

ka on weel teised Rohhud mis woib peäle
paäna agga hoia ennast et sa Illitingi (Roosi)
ei arwa Paistetussels, sest Illiting ei salli
ihhtegi Märga. Illitingi (Roosi) tunnukse
sest, et temma äkkiselt tulles, ehmatussfest
ehk Wihhastamisfest, ehk ka mu pärrast.
Jumimenne tuäneb äkkiselt külma ning Pal-
lawast ja siis on ka se Illiting (Roos) pea
nähha. Paistetussed ei tulle mitte nenda
äkkiselt, monni Pääw lähhab möda, enne
kui neimad õige selgeste on nähha. Nahha
sees. Paistetus on kõrgem ning Illiting
maddalam. Paistetussed ei lasse ennast
mitte keik kautada, waid algmisses keige
parremaste. Kui Mädda on jo Paisterusse
sees, siis ei pea sinna sedda mitte kautama,
muido lähhab se Mädda werre sisse. Se
pärrast pead sinna iagaford teädma, ja tähhele-
pannema, mitto Pääwa se Paisterus on jo
olnud tunda. Kui on jo ennam kui kuis
ehk kahheksa Pääwa, siis ei lähhe korda
sedda

sedda kautada. Kui sa tunnend Pais-
tetusse sees midagi mis raske on, siis on
jo mädda sees; nüüd ärra panne ihhtegi
muud peäle kui agga nisuggust rohto mis
sedda paistetust pehmeks teeb ning lahti
kissub. Keta karkitoukatud Linna seem-
ned Piinaga pudruks, panne sedda ni sojalt
peäle kuisa woid sallida, agga temma ei pea
mitte külmaks jääma, waid ikka jälle teine
sojalt peäle pantama. Ehk keta Tangud
raswaga pakfult; se teeb ka pehmeks. Kui-
Mädda on jo tunda Nahha all pehme ollemad,
siis on se keigeparrem. Nou et sa leikad nah-
hast läbbi terrawa Noaga, et se Mädda
woib wälja jooksta; kes ei julge leikada
se pangonisuggust rohto agga peäle, mis lahti
kissub. — Sinna iese tead jo, et woib siis
met jahhoga seagaminne, peäle paäna; sinna
woid ka weel küpsatud ning toukatud Eib-
bolat jure paäna, siis temma saab weel kanz
gemaks lahti kiskutud. Se saastane Wil-
mis

mis Lamba kubbemette wahhel, teeb Paise
lahti, kui sa sedda peäle panned; ehk Rottis
sitt, meega toukatud ning peäle pantud teeb
tedda ka lahti; ehk Piitli-jahho woiga seg-
gaminne kiosub ka lahti. — Kui se Paise
lähhab lahti siis wauta tassaste wälja sedda
werd ning mädä, mis temma sees on. —
Sure Paise seest ei tullese Mädda mitte ühhe
hobiga, Sepärrast ärra lasse sedda auko
mitte kiini-kaswada, seini kui ei olle ennam
mädä Paise sees; sest se mädä mis mah-
hajaab temma sisse, tulles teise kohhas wäl-
ja, ehk lähhab werre sisse, ning teeb sind
többiseks, ja rammotumaks. Et nüüd se
Auk ei kaswa mitte enne aega kiini, siis
pista üks weike kolkowänatud linnane Martis
mis tumma on, selle Hawa sisse, se Martis
woia piisut selle Terpentini-Salwiga,
wotta tedda igagahaw kaks ehk kolm kord
nälja, ning pista igakord üks teine jälle
asemel sisse. Agga kui sa nääd et Liig-
lihha

lihha Hawa ümber kaswab, mis Auko tahs
hab kiini-pauna, siis panne sedda Rohko
peäle mis Liig-lihha ärrawottab, nenda kui
ma eüne õppetasin. Kui ei olle ennam ühtegi
Mädä sees, siis lasse julgeste, se Haaw kiin-
ni kaswada. Kui Hawa äär jääb kowaks,
siis panne se Plaaster peäle mis pehmeks teeb,
nenda kui sul on eüne õppetud. Se weike
Martsoke mis Sa Hawa sisse pistad, peab
ühhe otsaga wäljas ollema, et Sa tedda ikka
woid wälja-tommada, muido woiks tem-
ma Hawa sisse jada. — Siiski ei aina mitte
keige suggu Paised selle Wisiga parrandada,
waid agga ühhe Innimesse Paised kes muido
terwe ja terwe Werrega on. Agga kes nende
nimmetadut Rohkodega selle Paised tahhab
parrandada kes pahha Többega ehk Skorbutis-
ga on, se nääd waewa ilma-asjata; sest ni-
suggusel saab üks Paise parremaks ja teine tul-
leb jälle ette; többine ei sa parremaks, sest et
need Paised tulleswad többisest Werrest, ning
ei

ei aäna mitte naljalt parrandada. Kui selle
Innimesse Verri ei sa puhastud siis ei
lõppe temma Paised mitte ärra; agga tem-
ma wõtko õiged Rohto sisse, siis Paised
isse sawad terweks. —

Kellel wannad Paised on, mis mārjad,
agga mis ei aäna ühtegi Mādä, se tehko
ennesele Salwi, mis kuniwaks teeb ning
parrandab. Dsta selle tarwis Apteki päält:

Penikesseks toukatud Kalmei (Galmei
Silberglätte)

Kolm Sõrm, kühbara täis

Plei-Weiss, nelli Sõrm, kühbara täis
õbro sedda hästi kofko, walla hawal pisjūt

Poom-Ölli jure, et ta saab Pnddro,
wisil, ja panne sedda peäle. Weel parrem
on, et se, kellel on nifuggused wannad Paised,
soja wee sees istub saggedaste; et kül wanz-
nad Paised haisewad wägga, siisli lõppeb
se

se Hais kui temma kaks, kolm-kord on soja
Wee sees istunud. Keeta ka Lubbakad Wee
sees, ehk mis weel parrem on, Ölle sees,
sellega pesse iggapäaw need wannad Paised;
se Lubbakas puhastab ning parrandab neid.

Reige ennamiste katsu ja arwa järrele kust
sul need Paised tullewad: Kui se on pahhast
Tõbbest ehk Skorbutist siis rāki sinno Waewa,
Tõktrile wai Welsterile et seest saab sinnule
Rohto sisse anda. —

Kui sinno käd ehk Jallad wägga sügges
lewad, siis pista omma kät ehk Jalga soja
Wee sisse, ni sojalt kui Sa sedda woid kan-
natada; sedda tee saggedaste, seäni kui ei
süggele ennam. —

Kui käd ning Jallad on paistetand, siis
kasta Martsid soja Wee sisse, ning panne
need Paistetusse ümber ni sojalt kui Sa woid
kan

kannatada; ärra lasse neid kulumaks jada,
waid panne ikka jälle sojalt ümber, siis
Paistetud kaub, ning Paised sawad ter-
weks. Ehk kui süggeleb, kui on paistetud
ehk Paised, siis wotta kaks kaano norka Ol-
lut, tee sedda pallawaks kattla sees, klop-
p selle sisse kaks Munna-rebbo, kasta üks
kähkordne linnane Rie sisse, sedda panne
ni sojalt peäle kui Sa woid kannatada: ja
sedda tee essite iagapääw nelli kord, pärrast
agga kaks ehk üks kord. Paisede sisse pan-
ne sedda Salwi mis ma sind oppetasin Paisede
wasto. Se Kalli ehk nork Dllud woib kaks
ehk kolmkord sama sojaks tehtud, pärrast
pead Sinna jälle teist wotma ning Sojaks
teggema. —

4. Kui sul on Sõja, Sõrme külges:

Selle Tõbbe jures on üks kange Wallo
Sõrme otsa sees: kui Sa sedda Wallo tuu-
ned

ned, siis wotta üks Munna-rebbo, pange
üks paar Noa-otsa täis Sola jure, segga
sedda, woia Martso peäle, ja panne sedda
ümber. Kui ta jääb kuivaks siis panne teist
jälle assemele peäle. — Monned peawad
Sõrme seja Pima sees; teised pannewad
saastast Willa, peäle; agga se Munna-reb-
bo on parrem. —

Kui Sõrm lähhab lahti siis panne se
Terpentin-Salwi mis ma oppetasin, peäle;
ehk wotta Dlli ja Krinspan, sedda Salwiks,
ja panne peäle; süski se Terpentin Salw on
parrem. Kui Sõrme-lu on jo sõtud, siis
ep olle Abbi, seänni kui se lu on ärrawoetud;
sinna pead siis Welsteeri kääst abbi palluma,
ehk katsu kas sa isse woid sedda sõtud lu wälja
kiskuda; kui se on wäljas siis panne Terpentin
Salwi peäle, et Haaw saab parremaks.

Kui

5. Kui külm wottab Liikmed  rra:

R nge külm woib k l pea sinno N aggo k t ehk Salga  rrawotta. Kui sa sedda t nned, siis  rra minne mitte warsti Tulle: ehk soja Uhjo jure liggi, muido so wigga saab raske- maks: so k ssi, Salg, ehk Minna woib kog- gone santiks j da. Te siis need Liikmed mis külm  rrawottis j rrestikko sojaks, mitte  h- he hobiga; wotta Lummi ning pea sedda ni k ua selle  rrawoetud k hha pe le, se ni kui sa temmaga jälle hakkad tundma — te sedda tihti ning k ua, et teik külm w lja l hh b: ehk pista sedda mis külm  rrawottis oi- ge külma Wee sisse: se külm Wessi tommab sedda k l- ma jälle w lja. — Monni on jo sandiks ja jallotumaks j nnud, kes ei olle selle Nou j r- rele teinud. — Panne ka selle  rrawoetudk h- ha pe le ühhe Salwi sedda sa nenda teed:

N sta

N sta Upteki pe lt  ks Nael rohkelist Seepi ehk, kui sa sedda ei woi sada, siis agga omma Sepi,  ks Nael, walla selle pe s- le  ks Toop Pima, k ta sedda Salwiks, ag- ga liguta allati ni k ua kui sa kütab. Woia selle Salwiga linnane Kie, ning panne sedda tihti selle k hha pe le mis külm on  rrawot- nud. Sinna woid ka need weiked walged Naered druda ja pe le pa na. Agga kui külm on wägga k ngeste  rrawotnud so k t ehk Salga, ning sinna ep olle sedda mitte Lumme- ga, ehk külma Weega drunud, siis ta saab mustaks, paistetab  lles, ning on waewalt parrandada. Monnikord ei paisteta temma mitte  lles, waid wallutab agga kui Ilm ennast heidab, nisuggust woia Terpentin:  lliga saggeda. —

Kes ennast tahhab hoida et külm temma Liikmed ei woiks  rrawotta, se woidko neid sojal: raswa: nina  lliga. —

(Teine J ggo tullemat N stul.)

Lada: piddamisfed Eeesti Maal.

Neäri Kuus: 7mal ja 8mal Páwal Paltisi
Liinas, on Lada, kus feigsuggust kaup,
weiksid ja hobbusid müakse.

selsammal Kuul 10mal ja 11mal Páwal,
Hapsalo Liinas, nendasammoti Lada.

selsammal Kuul, seitsmel, ja kahheksamal Pá-
wal kolmattámmend, Rakwerre-Liinas,
sesammasuggune Lada.

Küünla: Ku kolmandamal Páwal Paide: Li-
nas sesammasuggune Lada.

Taani: Ku 16mal ja 17mal Páwal Rakwerre-
Liinas, nendasammoti Lada.

selsammal Kuul 20nemast Páwast sadik, ku
otsani, Talliinas suur Lada feigesugguse
kaubaga.

selsammal Kuul 25mal Páwal Paides nen-
dasammoti Lada.

Mihkli: Ku, 14mal ja 15mal Páwal Hapsalus.
selsammal Kuul 21hemal Páwal Paides.

Wina: Ku esimesesl ja teisel Páwal Paltisi-
Liinas, Weitse: hobbose: ja feigesugguse Kau-
ba Lada.

